

Les empreses catalanes, sense 'passaport' als mercats emergents

Catalunya depèn molt de la demanda de França, Itàlia i Alemanya

CHRISTIAN DE ANGELIS
BARCELONA

Les mercats exteriors s'han convertit, durant la crisi econòmica, en una de les principals vies d'escapament per a l'economia catalana. Tot i que en els darrers mesos el valor de les importacions ha superat, àmpliament, el valor de les exportacions, la demanda de productes catalans provinents des de l'estranger supera amb diferència l'escàs dinamisme del consum intern. En els tres primers trimestres de l'any, les exportacions catalanes han augmentat un 15,8%, fins a un total de 35.340,9 milions d'euros.

A aquesta especialització en el tipus de producte d'exportació s'hi suma una gran dependència cap a cinc mercats de baix creixement econòmic (França, Itàlia, Alemanya, Portugal i el Regne Unit), que sols concentren més del 50% de les comandes de productes catalans. En canvi, Catalunya ven poc als mercats més emergents: Brasil, Rússia, la Xina i l'Índia. Els anomenats països BRIC només sumen el 4,5% de les comandes de productes catalans.

Luis Vives, professor de política d'empresa d'Esade, explica que les distàncies geogràfiques tenen molta influència en les exportacions i que, per tant, resulta normal que els mercats més propers siguin els que concentren més exportacions. En el cas de Catalunya, el fet de pertànyer a la Unió Europea facilita, a més, les relacions comercials en els països membres, afegeix.

Les dades que recull l'Institut de Comerç Exterior (Icex) mostren que fora d'Europa només els Estats Units i Turquia es colen entre els top ten dels clients dels exportadors catalans, mentre que s'ha d'anar al lloc catorzè per trobar-hi la Xina, el primer demandant asiàtic de productes catalans.

La penetració també és baixa als països llatinoamericans, amb Mèxic com a primer mercat en l'onzena posició i el Brasil en la dissetena. Les posicions de Rússia i l'Índia són la quinze i la vint-i-set, respectivament.

En mercats geogràficament llunyans, explica Vives, sovint les empreses opten per la inversió directa, que no queda registrada en les estadístiques d'exportació. "Quan el mercat al qual es vol entrar és llunyà, té més sentit construir una fàbrica", comenta.

En aquest sentit, les empreses catalanes han perdut pistonada. Un estudi de l'Observatori de la Empresa Multinacional Espanyola (Oeme), creat per Esade i l'Icex, indica que Catalunya no ha mantingut el ritme inversor a l'estranger que han tingut, per exemple, Madrid i el País Basc. El problema, assenyalava Pere Puig, professor d'economia d'Esade i director de l'Oeme, està en la baixa dimensió de les empreses internacionalitzades. I afegeix: "Catalunya, tot i tenir el nombre més gran de grups empresarials internacionalitzats,

Els països que més creixen sols concentren el 4,5% de les exportacions catalanes

Els principals clients de Catalunya només creixeran entre un 0% i un 2% el 2011

se situa en tercera posició en termes d'inversió a l'exterior en relació amb altres zones". Poca implantació a l'exterior i poques vendes als països emergents fan que Catalunya depengui de mercats propers que no passen pels seus millors moments.

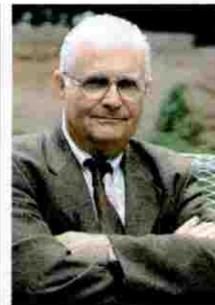
1.- França

La proximitat geogràfica i la potència econòmica del país veï fan que França hagi concentrat, en els tres primers trimestres de l'any, el 19,5% total de les exportacions catalanes. La recuperació econòmica al país gal és més ràpida que l'espanyola, però les previsions del Fons Monetari Internacional (FMI) per al país són moderades: el producte interior intern (PIB) només creixerà un 1,6% el 2011.

2.- Itàlia

Els vincles comercials de Catalunya també són

PERE PUIG:
Les inversions catalanes a l'estranger no han crescut al ritme de Madrid o Euskadi. ARXIU

LUIS VIVES:
En mercats llunyans, les empreses sovint opten per realitzar inversions directes. ARXIU

molt importants amb el país de la bota. Fins al setembre, Itàlia ha concentrat el 9,7% del total de comandes de productes catalans. La debilitat de l'economia italiana no ha fet que el ritme exportador de productes catalans al país decaigui i les perspectives per al 2011 són d'un creixement de l'1%.

3.- Alemanya

Les previsions indiquen que l'economia de l'altre motor d'Europa, juntament amb França, creixerà un 2% el 2011. La velocitat de l'economia alemanya pot resultar rellevant per a les exportacions catalanes, ja que el país concentra un 9,6% de les comandes de productes catalans.

4.- Portugal

Tot i ser un país menys ric que els anteriors i amb una població significativament inferior, la proximitat d'Espanya amb Portugal fa que aquest país rebí el 7,9% del total de les exportacions catalanes. El país, que està envoltat d'una ombra de dubte sobre la seva solvència econòmica, mantindrà estable el seu PIB el 2011, amb una variació del 0%, segons l'FMI.

5.- El Regne Unit

L'únic dels principals cinc destins que no té l'euro va sumar comandes del gener al setembre equivalents a un 4,8% del total d'exportacions catalanes. A més de turismes -habitualment una de les principals exportacions- destaquen les vendes de colònia. La previsió és que el Regne Unit creixi l'any vinent un 2%.

Quins productes i a quins països venem?

Valors en milions d'euros

